

A man with brown hair, wearing a dark blue polo shirt and khaki pants, is shown from the waist up. He is using a green and black power drill to install a white, decorative half-eave (halvtag) on the side of a house. The half-eave is made of wood and has a white-painted decorative molding. The background shows a clear blue sky and some green foliage. The overall scene is bright and sunny.

Et halvtag over yderdøren giver ly for regnen og beskytter døren. Halvtaget her har udskæringer og pyntelister, der passer til husets stil. Men dem kan du sagtens undlade og bygge et mere stilrent halvtag, hvis det passer bedre til dit hus.

Byg et halvtag – og beskyt

din dør

FØR

EFTER

Det er oplagt med et halvtag over døren, der næsten er helt ubeskyttet. Det er både praktisk og pænt.

Hvis din yderdør er ubeskyttet som på huset her, er det oplagt at bygge et praktisk halvtag. Egentlig hedder et lille tag som dette med to hældninger et bislag, men vi har valgt at kalde det halvtag, da det vil være den mest naturlige betegnelse for de fleste.

Halvtaget her består af to konsoller – en slags store hyldeknægte – som monteres på væggen. Konsollerne skal bære taget, der er lavet af brædder fastgjort til to tagspær. Taget beklædes med tagpap. Det får desuden sternbrædder, vindske der og en beskyttende aluprofil ved overgangen mellem tagpap og vindske der, så der ikke kan trænge fugt ind under tagpappet. Størrelsen på halvtaget er bestemt af bredden på døren og trappereposens størrelse. Hældningen på taget giver næsten også sig selv. Der er nemlig ikke meget plads op til udhænget på det rigtige tag. Det betyder desuden, at halvtaget må bygges færdigt på jorden, inden det sættes endeligt på plads over døren.

Mål op og sav ud ... ►

Sådan laver du konsollerne

Du skal begynde med at lave to konsoller – de store “hyldeknægte”, der skal bære tagkonstruktionen. En konsol består af tre dele – en lodret og en vandret del, der skal fastgøres i en 90-graders vinkel præcist. Og en skråstiver imellem de to, der støtter konstruktionen.

Skråstiverne må ikke være for korte, for så bliver konstruktionen for svag. Men heller ikke for lange, for så kommer konsollerne til at se klodsede ud.

Du kan dekorere konsollerne med pyntelister og udfræsninger, hvis det passer til dit hus. Lav dem i givet fald, inden du samler konsollerne. Pyntelister findes i mange varianter og kan købes færdige i byggemarkedet.

Når vi skærer træet til, bruger vi både kap/geringssav og bord til overfræser. Du kan dog sagtens nøjes med en fuksvans og en håndoverfræser.

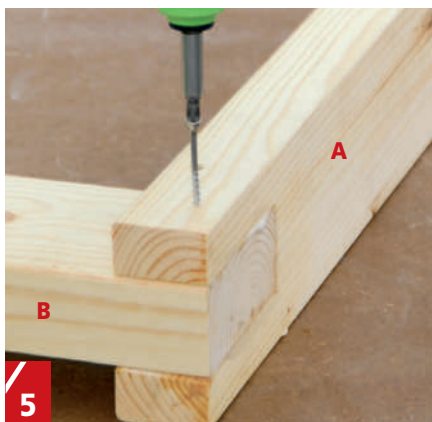
Mål op til halvtaget. Døren og trappens størrelse bestemmer, hvor stort halvtaget skal være. Her er døren 100 cm bred, og trappereposen 80 cm dyb. Halvtaget skal være lidt større begge steder (se tegning).

Sav fire stykker reglar (45 x 95 mm) til på længden – her 90 cm lange (A) og (B). De skal samles to og to, så du skal save et hak i midten af de to, der skal sidde på væggen (A), som overliggeren (B) skal hvile på.

Saml konsoldelene (A) og (B) med PU-lim, der er stærkt og udfylder ujævnheder. Delene må ikke gå for stramt, når de samles – så kan du risikere at flække den reglar, du savede ud. Kom lim på den ene flade, og saml delene.

Bor for, og skru 4 rustfri skruer fast i samlingen, når reglarne er i vinkel. To skruer fra hver side. Lad nu limen tørre et stykke tid. Og saml den anden konsol.

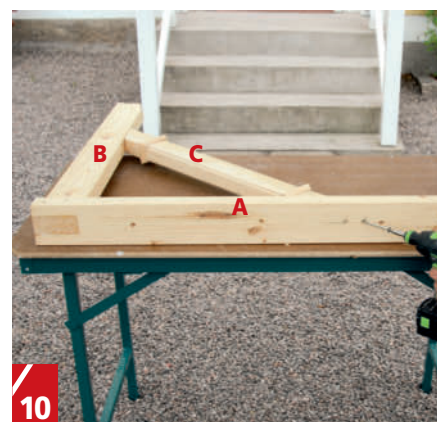
Bor for til de franske skruer, som den lodrette del (A) skal fastgøres til væggen med. Lav et hul ca. 20 cm oppefra og et ca. 17 cm nedefra med et 12 mm træbor.

Fræs kanterne på skråstiverne (C). Brug fx et fræsejern med hulkelsprofil. Det gør skråstiveren spinklere at se på. Marker, hvor lang udfræsningen skal være. En håndoverfræser klarer også fint opgaven.

Sæt evt. pyntelister fast til skråstiveren (C) med lim og søm. Fyld småhuller og revner med spartelmasse, når konsollerne er samlet. Glat det ud med en finger dyppet i lidt sulfo. Fjern det overflødige med en våd svamp.

Bor for til skråstiveren bag på den del, der skal sidde på væggen. Bor i samlingen skråt bagfra. Lim og skru skråstiveren fast med to 6 x 90 mm skruer. Til den øverste samling skal du bruge lim og en 6 x 120 mm skruer.

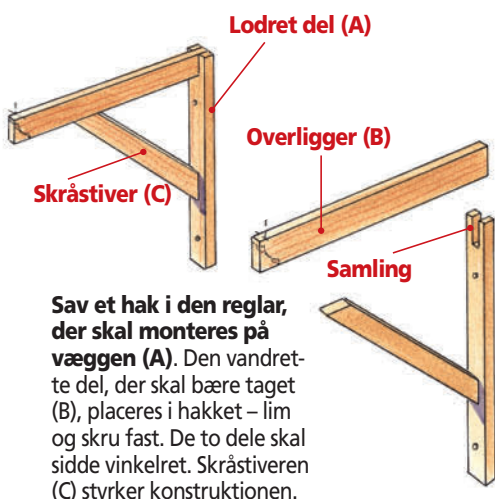
Sådan bygger du spærrene

3 Skær reglaren, der skal sidde på væggen (A), i 45 grader forneden – det ser pænest ud på væggen. Reglaren skal have den brede side mod væggen, mens overliggeren (B), der skal bære tagspærrene (D), skal stå på højkant.

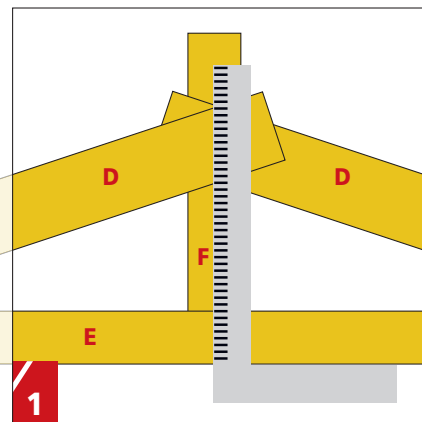

7 Skråstiveren (C) skal saves i 45 grader i den ene ende. Hold skråstiveren op mod konsollen, og marker længdemålet. Nu kan du skære den til i den anden ende også. Her er skråstiveren 82 cm lang.

Nu skal du måle op til taget. Først måler du ud, hvor høj rejsningen på taget skal være. Du skal måle fra det punkt over døren, hvor den understeste kant af tagspæret skal være, til det højeste punkt på taget – rygningen. Afstanden her er 34 cm. Der er ikke plads til mere, men det er nok til at få en fornuftig hældning på taget.

Herefter måler du op til bredden på taget. Hold den ene konsol op på væggen, hvor den skal sidde, og mål ud til midten af døren. Målet herfra til den yderste kant af konsollen skal du gange med to, så har du bredden på den vandrette del af tagspæret, spærfoden, som skal hvile oven på konsollerne. Bredden på spærfoden bestemmer hældningen på tagspærrene.

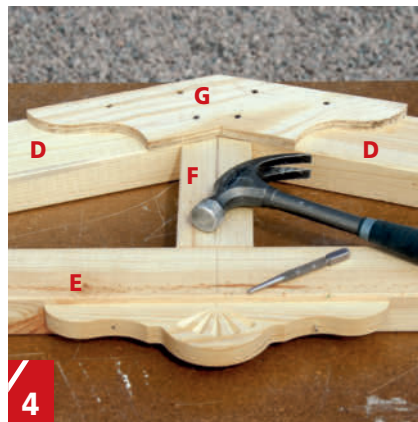
1 Mål ud til tagspærrene. Læg de tre dele oven på hinanden med en stump reglar i midten vinkelret på spærfoden (145 cm). Placer en vinkel midt på spærfoden, afsæt højden (her 34 cm), og streg af på spærrene.

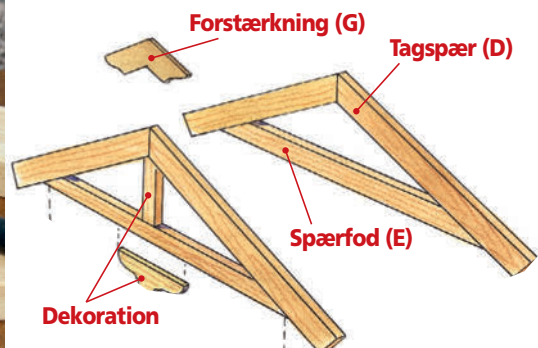
2 Sav tagspær (D) og spærfod (E) til. Brug gerne en rundsav med føringsskinne, når du skal save spærfoden til. Sav evt. en prøve af spildtræ først, så du tjekker, om vinklen er korrekt.

3 Forstærk samlingen foroven med en plade skåret ud i krydsfiner (G), som du lim og skruer (4 x 50 mm) fast oven på samlingen. Du kan også bruge et sømbeslag, men det er knap så kønt.

4 Saml delene med lim og skruer, og du får en stærk samling. Brug 6 x 120 mm skruer til den lodrette reglar i midten. Den er ikke nødvendig, men den pynter. Søm evt. en ekstra dekoration på forneden.

De to tagspær (D) skæres i smig, når du har bestemt tagets hældning. Den afgøres her af bredden på spærfoden (E). Forstærk samlingen med en krydsfinerplade (G).

Sæt tagpap på ... ►

Sådan laver du taget

Inden du sætter halvtaget endeligt op, skal du lave en "prøve"-opsætning, hvor du borer ud til både konsoller og det tagspær, der skal sidde på væggen. Så har du sikkerhed for, at borehullerne i væggen passer, når du løfter den færdige konstruktion på plads. Halvtaget skal nemlig males – og det er klart en fordel at gøre, inden det monteres på væggen.

Når delene er malet, monteres konsoller og tagspær igen på væggen, og de nederste profilbrædder skrues fast til spærrene. Så er du sikker på, at spærrene sidder, hvor de skal. For her kan taget nemlig ikke laves færdigt, mens det sidder på væggen – der er simpelt hen ikke plads nok. Halvtaget må derfor tages ned endnu en gang og gøres færdigt på jorden. Derfor skal du sikre dig mod forskydninger i konstruktionen, der kan give problemer, når det færdige halvtag skal op.

Sæt konsoller og tagspær op med franske skruer. Skruerne skal have ordentligt fat i væggen. Er det en stenvæg, skal du altid sætte murplugs i hullerne.

Mal delene, inden du sætter dem endeligt op. Brug evt. shellak til knasterne, så de ikke ses gennem malingen. Giv grunder, og mal så med heldækkende træimprægnering. Når alle dele er tørre, sætter du halvtaget op.

Profilbrædderne (H) samles med fer og not og skrues fast med skruer, der selv forsænker skruenhovedet. Så er det lettere at lægge tagpap på. Nederste bræt stikker lidt ud, så det dækker sternbrættet (M).

Begge tagspær fastgøres til konsollerne med vinkelbeslag, 35 x 50 x 50, fire i alt. Det bageste tagspær skal desuden skrues fast i væggen med franske skruer.

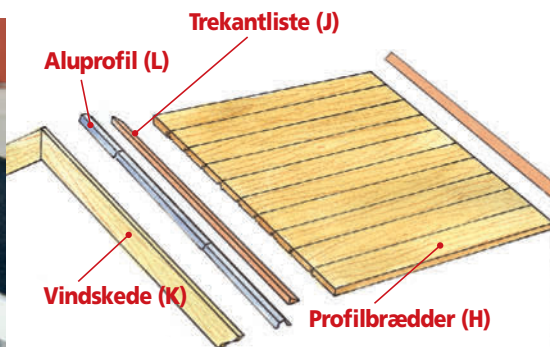
Tag hele konstruktionen ned, når du skal montere resten af profilbrædderne, trekantlister og tagpap. Trekantlisterne (J) leder vandet væk, så det ikke kommer ned bag vindskederne og ind under tagpappet.

Tagpappet skæres til på længden. Det er selvklæbende i kanterne. Begynd nedefra, og søm første bane fast langs den øverste kant. Sørg for, at tagpapstykkerne overlapper hinanden, så vandet kan løbe af tagpappet.

Skrue vindskederne (K) fast til taget. Brug smigvinklen, når de skal saves til. Brædder på 21 x 92 mm giver her harmoniske vindskeder. Monter et aluprofil (L) på vindskeden, så der ikke kan trænge vand ind under tagpappet.

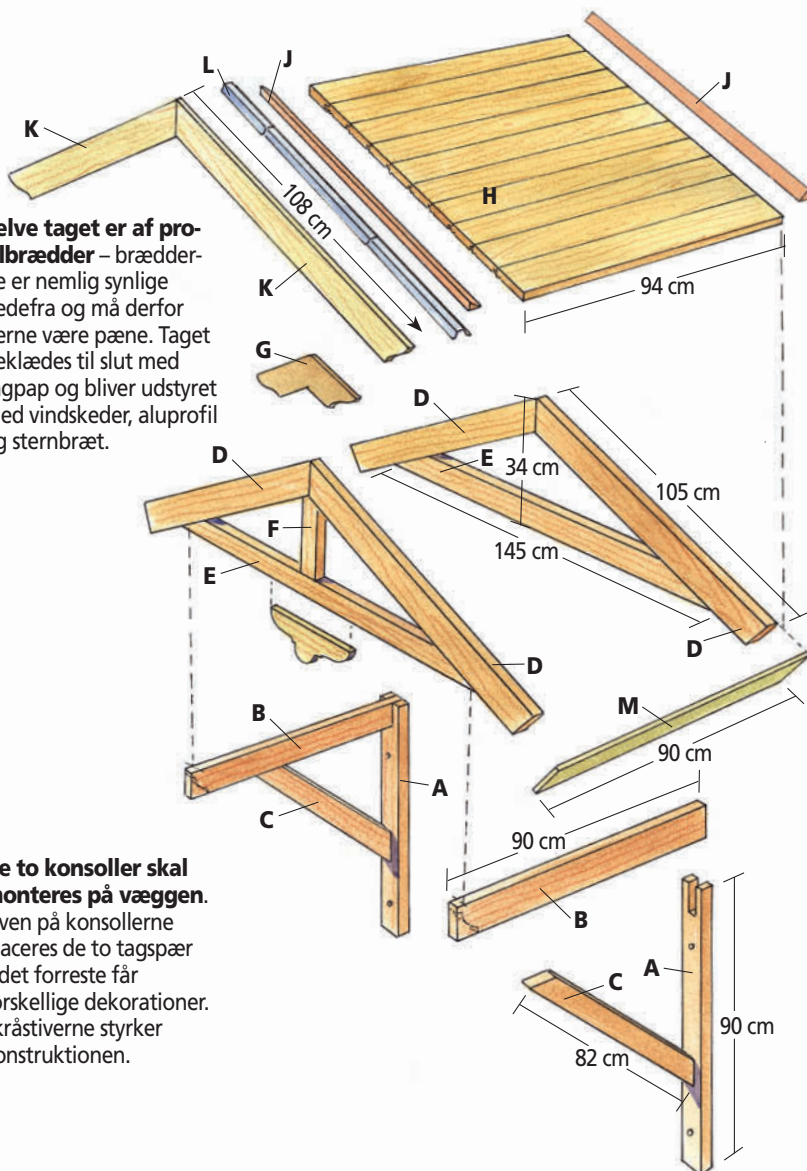

Profilbrædderne (H) samles med fer og not og skrues fast til spærrene. Monter en trekantliste (J) i begge ender af taget, og en vindskede (K) forrest med et aluprofil (L) på toppen. Du skal lave en ekstra inddækning af taget ved muren, fx med et aluprofil, hvis dit halvtag ikke sidder beskyttet under et udhæng som her.

Selve taget er af profilbrædder – brædderne er nemlig synlige nedefra og må derfor gerne være pæne. Taget beklædes til slut med tagpap og bliver udstyret med vindske der, aluprofil og sternbræt.

De to konsoller skal monteres på væggen.

Oven på konsollerne placeres de to tagspær – det forreste får forskellige dekorationer. Skråstiverne styrker konstruktionen.

DET HAR VI BRUGT

MATERIALER

Til 2 konsoller:

- 2 reglar (A) 45 x 95 mm i høvlet fyr, 90 cm, til den lodrette vægdel
- 2 reglar (B) 45 x 95 mm i høvlet fyr, 90 cm, til overligger
- 2 reglar (C) 45 x 70 mm i høvlet fyr, 82 cm, til skråstivere
- Skruer, 6 x 120 mm, 2 stk. til fastgørelse af skråstiverne foroven
- Skruer, 6 x 90 mm, 4 stk. til fastgørelse af skråstiverne forneden
- Trælím
- Pyntelister, 8 x 27 mm, og dykkere

Til 2 tagspær:

- 4 reglar (D) 45 x 95 mm i høvlet fyr, 105 cm, til spærerne
- 2 reglar (E) 45 x 70 mm i høvlet fyr, 145 cm, til spærfoden
- 1 midterstykke (F), 45 x 70 mm
- 1 stk. krydsfiner (G) til samlingen
- Pyntelister

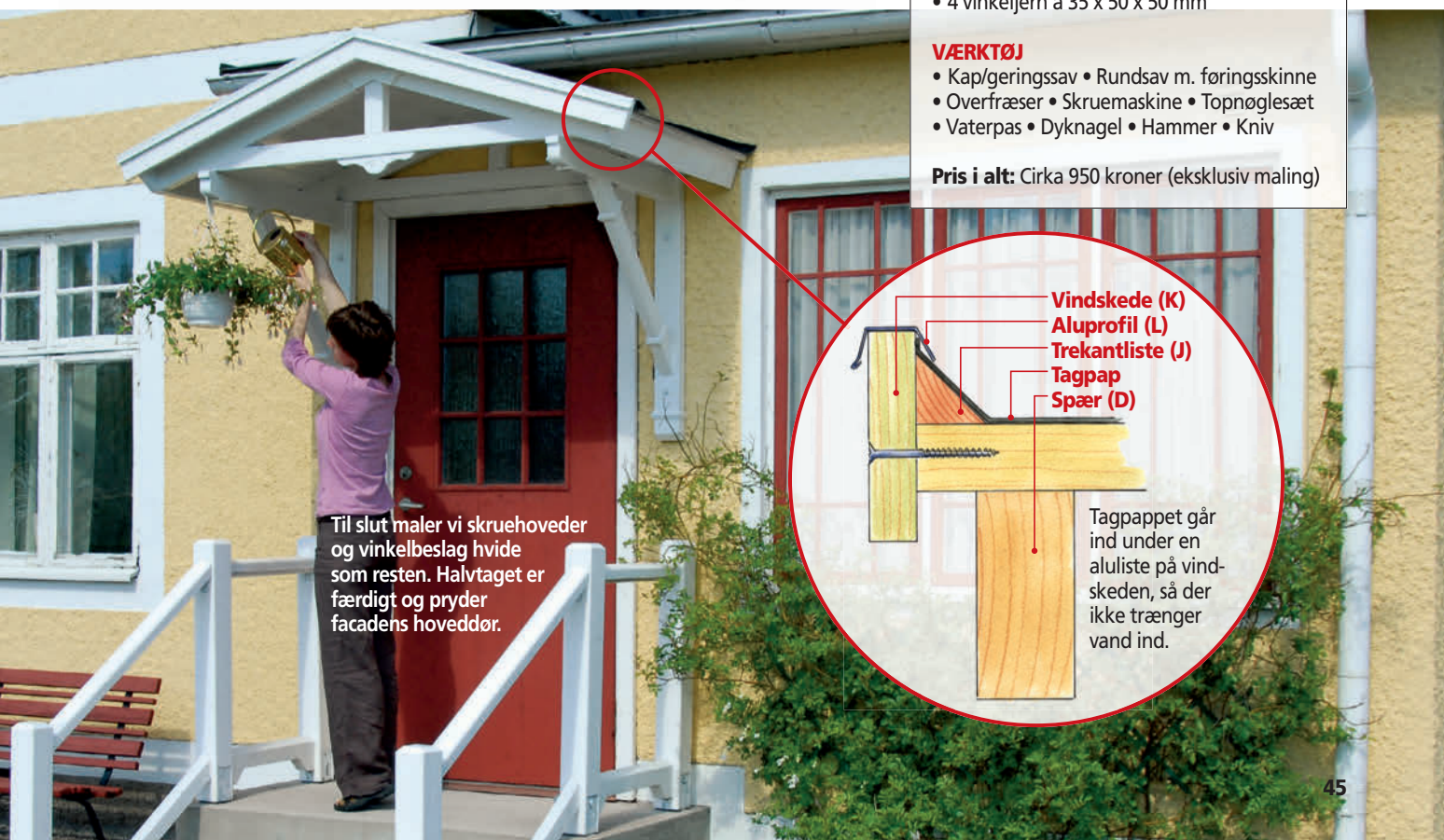
Desuden:

- Profilbrædder (H), 21 x 120 mm, 94 cm
- Trekantlister (J), 30 x 30 mm, ca. 4,5 m
- 2 vindskebrædder (K) a 21 x 92 mm, 108 cm
- Aluprofil (L), til afdækning over vindske
- 2 sternbrædder (M) a 21 x 117 mm, 90 cm
- PU-lím
- Skruer, 4 x 50 mm climate
- 1 rulle tagpap og 1 pakke tagpapsøm
- 6 franske skruer a 160 mm m. spændskiver
- 4 vinkeljern a 35 x 50 x 50 mm

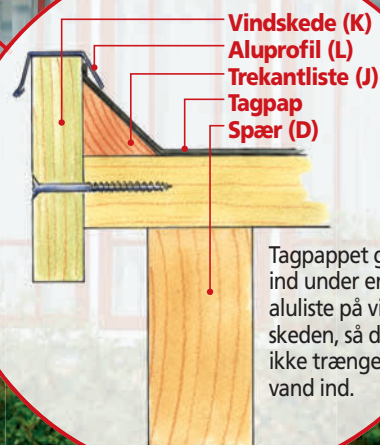
VÆRKTØJ

- Kap/geringssav • Rundsav m. føringsskinne
- Overfræser • Skruemaskine • Topnøglesæt
- Vaterpas • Dyknagel • Hammer • Kniv

Pris i alt: Cirka 950 kroner (eksklusiv maling)

Til slut maler vi skruerhoveder og vinkelbeslag hvide som resten. Halvtaget er færdigt og pryder facadens hoveddør.

Tagpappet går ind under en aluliste på vindskenen, så der ikke trænger vand ind.